

Nr. 246/1016/, IV metai. Di e p h o l z , 1948 m. lapkričio mėn. 4 d.

JAV prezidentu perrinktas Harry S. Truman

Su didžiausiu įtempimu laukusi rinkimų rezultatų, amerikiečių tauta buvo priblokšta netikėtu demokratų partijos kandidato Harry S. Trumano laimėjimu, kuris surinko 20 mil. 300.000 balsų. Respublikininkų partijos kandidatas T. Dewey gavo 18 mil. 700.000 balsų, pažangiųjų — Wallace — 950.000, socialistų — N. Thomas — 750.000 balsų ir kiti — mažiau.

Prez. Trumanas, sužinojęs apie rinkimų rezultatus, pareiškė, kad jis visas jėgas skirsias pasaulio taikos palaikymui ir savo krašto gerovei. Demokratų partija šiuose rinkimuose laimėjo visu frontu. Viceprezidentu išrinktas sen. Barthley, o reprezentantų rūmuose ir senate gauta absoliuti dauguma. Prezidentas Trumanas, kaip pranešama, jau prieš rinkimus buvęs tikras savo laimėjimu. Todėl, kai visi nekantriai laukę rezultatų paskelbimo, jis su ramiausiu nuėjus miegoti. Nors labai kukliose "Akt. Inf." rūmuose, nutarėme skirti victos, kad savo skaitytojus galėtumėm arčiau supažindinti su dabartiniu ir būsimu JAV prezidentu.

Trumanas yra žmogus, kuris mėgsta daug klausyti, bet mažai kalbėti. Jis prieš I Pasaulinį karą — Missouri ūkininkas, per karą — kareivis, po karo — prasimušti besistengias smulkus verslininkas, 1922 m. finansinės depresijos sužlugdytas pasuka į politinį gyvenimą. Bendrojo mokslo jis įgyja vak. gimnazijoje, o politinio — praktiniam politiniam darbe. Jis yra stambaus sudėjimo, 172 cm ūgio, jau pražilęs, dvi akinius, mėgsta skambinti pianinu, ypač akompanuoti savo dukteriai, kuri yra dainininkė. Jis mėgsta Šopeną. Mėgsta skaityti, kartais palošia pokerį, nerūko, priklauso masonų organizacijos ir yra baptistų tikėjimo. Jis gimė 1884 m. Lamare, Kansase. Jis yra 18 metų vyresnis už gub. Dewey. Ligi 15 metų Trumanas perskaitė visas vietos viešosios bibliotekos knygas, septyniolikos metų pabaigė aukštesniąją mokyklą, bet aukštojo mokyklai patekti neturėjo vilties, nes nebuvo pinigų. Tada jis ėmė ieškoti darbo. Dirbti pradėjo drogerijos krautuvėje už 3 dol. sav. algos. Po to perėjo daugybę visokių darbų ir po 5 m., kai per mėn. uždirbdavo jau po 100 dol., senelė pavietė jo tėvą su visa šeima valdyti ūkio. Tenai ir Harris dirbo visus darbus. Prieš kelis metus jo senutė, tada 92 m., motina apie anuos laikus yra pasakiusi: "Šitas berniukas galėjo išvaryti per laukus pačią tiesiausią varą. Jis galėjo taip pasėti kviečius, nepalikdamas nė mažiausios prasėjos". Jis buvo ūkininkas ir ką tik imdavo dirbti, padarydavo geriau, negu būtų galėjęs padaryti kas kitas. Taip jis gyveno ligi 1917 m. Anksčiau jis buvo Missouri laukinės gvardijos narys, o 1917 m. išėjo į kariuomenę — artileriją. 1918 m. kovos metu išvyksta į Europą ir čia kaip art. kap. dalyvauja kovose. Grįžęs iš karo veda iš mažų dienų dienų savo pažįstamą mergaitę Eddie Jacobsen ir kariuomenėje sutaupytais pinigais atsidaro smulkių prekių krautuvę. Į politinę artileriją išsimušti jam padėjo vienas stambus Kansaso verslininkas, padėjęs tapti teisėju. Pirmą kartą teisėju buvo išrinktas 1922, o 1926 m. jau buvo išrinktas teismo pirm., ir tada jam pasisekė praveisti plataus masto viešųjų darbų programą. Tuo tarpu vakarais jis lankė ir Kansaso teisinę mokyklą. Būdamas senatoriumi, Trumanas labai rėmė Rooseveltto politiką. Už skolinimo ir nuomojimo paklą jis pasisakė dar prieš JAV įstojant į karą. Įstojus į karą, Trumanas, jau pulkininkas, pasisiūlo kariauti, bet Maršalis, tada gen. št. virš. dėl amžiaus nebenorėjo jo priimti. Rooseveltas jam pasakė, kad senate jis būtų naudingesnis, negu kare. Trumanas sutiko. Kai jam buvo pasiūlyta stovyti kandidatūra į viceprezidentus, jis pasakė: "Manau, kad dirbdamas tą darbą, kurį dirbu, galėsiu daugiau prisidėti prie karo laimėjimo, negu būdamas viceprezidentu". Bet pagaliau sutiko ir buvo išrinktas, o po Rooseveltto mirties užėmė ir prezidento vietą, ligi šiolei vedamas gal patį sunkiausią pasaulio istorijoje politikos tarpsnį ir jau atidaręs pasauliui akis, kad jis pamatė tai, ką mes norėjome, kad pamatytų. Dabar jis vėl prezidentas, ir mes susirūpinę vienas kito klausiam, ar jis privers pasaulį padaryti tai, ko mes norėjome ir tebenorim kad padarytų.

JTO konferencijos pirmininkas Australijos užs. reik. min. dr. Evatt, sužinojęs apie prez. Trumano laimėjimą pareiškė savo pasitenkinimą, džiaugdamasis, kad JAV užs. politika nepakitėsianti. Indijos atstovė ponja Pandit Nehru taip pat pareiškė savo sveikinimus. Sakoma, kad sovietų atstovas žinia apie Trumano laimėjimą buvęs labai nustebintas. Jis taręs: "JAV tauta pasisakė."

V i e t o s ž i n i o s:

= Šiandien, lapkričio mėn. 4 d. mėsa duodama: Nr. 1 iki 200 nuo 9 ligi 10 val. Nr. 201 - 400 nuo 10 ligi 11 val. ir Nr. 401 - 480 nuo 11 ligi 11,30 val.
 = Rūbų Dalinimo Komisija praneša stovyklos gyventojų žiniai, kad šiandien, lapkričio mėn. 4 d., 6 bloko III aukšte /dekių sandėlyje/ bus duodami deklai. Dekius gauna: seneliai per 60 metų, invalidai ir kiekviena šeima po 1, atnešus seną sudėvėtą, pilno formato dekį, bet ne atskirą gabalą. Dekių rinktis nebus leidžiama. Bus duodama iš eilės, nes visi jie yra sveiki ir naudojimui tinkami. Davimo tvarka: nuo 9 - 12 val. medinei stovyklai ir nuo 14 - 17 val. - mūrinei stovyklai. Kviečiama atsiimti nustatytu laiku, nes kitaip trukdosi darbas. Nepamiršti atsinešti seną dekį.
 == Spaudos platintojas Vl. Petrauskas praneša: Norinčius nenutrūkstamai gauti laikraščius kviečiu prailginti prenumeratą.

===== Lietuvių kalbos reikalai /tęsinys iš pereinamo numerio/ =====

Rankinukas, prnc. ridikiulis - didesnė ar mažesnė rankinė moterų piniginei.
Skrynja, daiktadėtė, įkrava, re: "kuperis", vok. der Koffer ir ne čemodanas, nors ir tai vokiečiai sako Koffer.
Lagaminas/kelionės/, arba čemodanas /tot./ - skrynelė iš odos, popieriaus ar audeklo.
Chlamas, tarpt. - niekniekiai, niekaniekiai, palaikiai. /bus daugiau/

Ivairios radijo žinios

= Vakarų Unijos karo tarybos viršininkas feldmaršalas Montgomery šiandien iš Londono atvyksta į Berlyną, kur matysis su vakariečių kariniais Vokietijos gubernatoriais. Po to feldmarš. Montgomery vyks į Olandiją bei Belgiją. Tenai jis tarsis su tų kraštų gynybos ministeriais.
 = Kinijos vyriausybė vakar priešpiet atsistatydino. Pranešama, kad Šansi provincijoje vykstančios kietos kovos su komunistais, kurie smarkiai puolė la.
 = Amerikiečių atstovas Saugumo Taryboje Warren Austin vakar spaudos atstovams pareiškė, kad daromi visi pasirengimai JTO konferencijos darbą užbaigti ligi gruodžio 10 d. Norima dienos tvarkę iššesti, kad jokie klausimai nepalikėtų kitai JTO pilnates sesijai.
 = Šiuo metu Londone vyksta pasitarimai britų su sovietais dėl prekybos sutarties sudarymo. Sovietai gaus iš D. Britanijos mašinų ir įvairių žaliavų, britai iš sovietų - grūdų.
 = Prancūzijos policijai ir kariuomenei galutinai pavyko į savo rankas paėmti visas kasyklas.
 = Vakar parlamente Pevin neatsakė į klausimą, kiek šiuo metu britų kariuomenės esama Graikijoje. Ministeris tik pareiškė, kad ta kariuomenė tenai tinkamai atlieka savo pareigas, ir būsianti atšaukta tik tada, kai šiauriniai Graikijos kaimynai nustosią būti jai kenksmingi.

JAV užsienių politika lieka ta pati

Nei politiniai komentatoriai, nei spauda, nei viešosios nuomonės tyrimo institutai nenustatė tikrųjų rinkimų ir prezidentus duomenų. Todėl visuose sluoksniuose esama malonaus nustebimo. Nustebę net patys rinkėjai. Tačiau demokratinėje santvarkoje, kaip sako politiniai komentatoriai, tai yra visai normalus reiškinys, jei nebuvo iš anksto žinoma, kuris kandidatas rinkimus laimės. Šiais rinkimais Amerikos tauta pilnai įrodė savo valią. Tiesa, prez. Trumanas savo priešrinkiminėje kelionėje padarė per 50.000 km, pasakydamas apie 300 kalbų įvairiai auditorijai, bet turbūt ne todėl tauta pasirinko Trumaną ir pasisakė už jo užsienių ir vidaus politiką. Didžiausią pralaimėjimą rinkimai atnešė pažangiųjų partijai ir Wallace, kuris prieš 1/2 metų tikėjosi gauti 10 mil. balsų, prieš trejetą mėnesių - 3 milijonus, o dabar negavo nė pilno vieno milijono. Dabar Amerikoje nėra jėgos, kuri sulaukytų Maršalio plano vykdymą. Šie rinkimai atnešė pralaimėjimų ir izoliacijonistams. Nors demokratai ir respublikininkai prieš rinkimus buvo skelbę maždaug tą pačią užs. politiką, tačiau vistiek skirtumų buvo. Tol. Ryšiuose Maršalis nenorėjo duoti Čankaišekui jokios paramos, kolei jie nebuvo patys viduje susitvarkę, tuo tarpu respublikininkai žadėjo tai daryti bei kitų sąlygų. JTO sferuose Trumano išrinkimas sutinkamas džiaugsmingai, nes tikima, kad dabar galima bus atlikti žymių darbų. Jei būtų buvęs naujasis prez., tai du svarbius mėnesius polit. plotmėje nebūtų galima buvę nieko nuveikti, nes vienas prez. dar būtų nedirbęs. o antrasis - jau negaliojęs.